BAYAN YANI

127

#10AralıkDünyaİnsanHaklarıGünü #FreeTurkeyJournalists

Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI), 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde Türkiye'de halkın haber alma hakkına ve basın özgürlüğüne yönelik tüm saldırılara karşı kampanya başlattı. Çünkü #basınözgürlüğü olmadan, demokrasi olmaz.

ISSN 2146-1384

ttps://ipi.media/

Mehmet Ali & Akşamsefası

ARALIK 2022 / 12 - 18 TL K.K.T.C: 20 TL.

aksoyezgi@gmail.com

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

Ezgi Aksoy

● En son peynir fiyatları et fiyatlarını geçmemişken, soğanın kilosu 20 liraya çayın kilosu 100 liraya dayanmamışken, 15'li yumurta 40 lirayı zorlamıyorken yapmıştım bu köşeyi. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde; pireler berber, develer tellal iken... Ya da şöyle söyleyeyim iki aydır ortalarda yoktum. Merhaba ahali!

● 2019'da et dönerin 7 TL olduğu bir afiş gördüm. Gerçekten inanılır gibi değil. Biz nasıl bir şeyin içine düştük ya.

● Şu gün zaman makinesi bulunsa yapacağım ilk şey 2019'a gidip et döner yemek olurdu. Hatta bir çılgınlık yapıp 15 TL'ye İskender bile yiyebilirdim.

● Portsmouth Üniversitesi'nde görev alan Alman fizikçi Melvin Vopson, simülasyonda yaşayıp yaşamadığımızı öğrenmek için bir deney yapacakmış. Abi Türkiye'ye bekleriz. Hiç o kadar masrafa girme sen şimdi.

● Sosyal medya bir zamanlar insanları aktive eden ve yapıcı etkisi bulunan bir mecraydı. Ama bana öyle geliyor ki özellikle Türkiye'de artık toksik bir hal aldı. Son zamanlarda hiçbir toplumsal meselenin sakinlik ve saygı içinde tartışılamadığını görüyorum. Herkes herkese bağırıyor, selam dediğin kavga çıkarıyor, naber dediğinden azar işitiyorsun, hep bi duyar kasma hali, birilerinin gündemi başka birilerini çıldırtıyor vs vs... Kaynamakta olan cinnetimiz akıllı telefonlarımızdan taşıyor.

● Bir yandan da düşünüyorum bu cinnet hali içine düştüğümüz çaresizliğin bir dışavurumu sadece. Konya'daki hayvan barınağında yaşananları duyduk, gördük. Hayvanseverlerin çığlıkları sosyal medyayı tuttu, yetkililer sessiz, insanlar cinnet... Çok güzel demişti biri twitter'da; "bu ülkede hayvan problemi yok insan problemi var." Evet!

● Vezneciler metro durağının ünlü kedisi bir şahsın bilinçli olarak sahibi olduğu köpeği saldırtması sonucu ağır yaralandı ve ardından da öldü. Bu köşeye başladığımda herkes adını neden cinnet kutusu koyduğumu soruyordu, artık kimse sormuyor. Bilmem anlatabiliyor muyum?

● Sahte doktor hadisesini duydunuz mu? Ne acayip değil mi ya? Yani sahte doktorluk öyle sahte öğretmenlik gibi bir şey de değil. Kadın baya ameliyata falan girmiş. Gerçek doktorlar yurtdışına kaçadursun, biz burada sahte doktorlara emanet. Doktorun bile çakmasına kaldık.

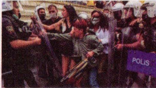

● Her deprem olduğunda asıl deprem ne zaman olacak diye sorulması sinirimi bozmaya başladı artık. Evrene manifest enerjisi yollamanın bi alemi yok!

● Ama gerçekten bugün sorup yarın unuta unuta depreme kadar hiçbir şey değişmeyecek bana kalırsa.

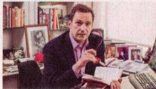
● Darphane Genel Müdürlüğü, "1 TL'nin üretim bedelinin 3 TL olduğu bilgisi gerçeği yansıtmamaktadır" demiş. Çok güzel. Ama bence asıl vahim olan bizim bu habere inanma potansiyelimiz.

● 25 Kasım kadın yürüyüşüne gene polis saldırdı. Çok zoruma gidiyor. Bir de buradan oturmuş vay efendim Afganistan'da kadınlar ne zor durumda diye düşünüyoruz. Biz sanki gül bahçesindeymişiz gibi. Neyse napalım kızlar, mücadeleye devam!

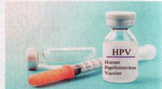

● Colarado'da eşcinsellerin gittiği bir bara saldırı düzenleyen adamın babası, "saldırıyı gey barda yaptığını duyunca eşcinseldir diye çok korktum, olmadığını öğrenince rahatladım" demiş. Oğlunun insan öldürmüş olması bu kadar rahatsız etmemiş adamı. Amerikan sağcıları neden böyle ya? Vay arkadaş!

● Ömer Koç'un felaket tellalı gibi, bir şey biliyormuş da daha fazla konuşamıyormuş gibi bilgi vermesi bi beni mi korkuttu yau? Tövbe estağfurullah!

● Sağlık Bakanı HPV aşısı için; "Yaş gruplarını ve medeni hal durumlarını dikkate alan bir plan hazırlığındayız. Belirlenen bir grupla aşılamaya başlayacağız ve kapsamını kademe kademe genişleteceğiz" demiş. Kadınları kendilerince önem sırasına almışlar iyi mi...

● Afganistan'da insanlar açlıktan uyuyamayan çocuklarına antidepresan verip uyumalarını sağlıyormuş. Korkunç! Dünyanın uyuşturucu deposu olarak kalabilsin diye açlıktan uyuşturulan çocuklara yobazlık yolundan gidiliyor arkadaşlar.

● Alman otomobil markası Volkswagen, yeni ürettiği elektrikli ofis sandalyesini tanıtmış. Saatte 20 km hız yapabilen elektrikli sandalyede, otomobil hissiyatı vermesi için sinyal, korna ve müzik sistemi ve hatta park kamerası mevcutmuş. Volkswagen'in bizleri de düşünmesi çok şahane. Artık alabileceğimiz yegane "otomobil" bu olsa gerek. Mahallenin delisi gibi gidicez sokaklarda. Dü düüüt!

● Gurbetçi bir vatandaş, "100 Euro bozduruyoruz, akşam 4-5 gibi cebimizde kalan 20 TL. Öyle lüks bir şey de yiyip içmiyoruz. Siz buna nasıl dayanıyorsunuz," diyor bir sokak röportajında. Türkiye'nin artık

Devamı 4. Sayfada

Türkiye'de çocuk işçilik 4 ila 8 yaşında başlıyor.

BAYAN YANI AKTÜEL

Sansür yasası...

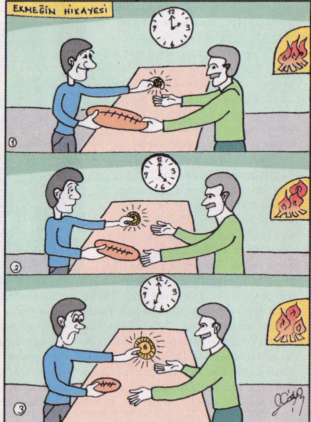

Türkiye'de seçimler yaklaştıkça haberciler üstündeki siyasi baskı yoğunlaşıyor; tutuklamalar, sansür yasaları ve keyfi cezalar artıyor. Her gün onlarca gazeteci ve karikatürist, yargı tacizi ve maddi baskılara rağmen mesleğinde direniyor.

Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI), 1950'den beri Türkiye ve dünyada nitelikli gazetecilikte ısrar edenlerle dayanışma içinde. 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde, Türkiye'de halkın haber alma hakkına ve basın özgürlüğüne yönelik tüm saldırılara karşı kampanya başlatıyoruz. Çünkü basın ve ifade özgürlüğü olmadan, halka haber ulaşmaz. Çünkü #basınözgürlüğü olmadan, demokrasi olmaz.

#10AralıkDünyaİnsanHaklarıGünü
#FreeTurkeyJournalists
https://ipi.media/

ZÜBEYDE COŞKUN

2022 yılında en az 325 kadın öldürüldü.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

Ezgi Aksoy

gurbetçiler için bile pahalı olması? Şaka mısın Türkiye?

● Birisi yazmıştı, "artık TL kazanıp Euro harcıyoruz" diye. Vallaha doğru!

● Ertesi gün hapının fiyatı bir senede 110 TL'den 235 TL'ye yükselmiş. Ben şuan tam olarak "abi satmasalar nabıcaz" noktasındayım.

● Şu ne zamandır beklenen 2023 de geldi çattı bu arada! Hadi bakalım lan! Sen mi büyüksün biz mi! Bazen korku filmlerinde korku öğesi ısrarla gizemli kalır. Tam olarak ne olduğu bilinmez ve bu da korku öğesini artırır elbette. Ama filmin sonuna doğru ne olduğu ortaya çıkınca izleyicide bi "bu muymuş lan, ben de bir şey sanmıştım" hissi oluşur. Umarım bu 2023 olayı da böyle olacak.

● Katar'daki Dünya Kupası tam bu dünyaya yakışır bi kupa oluyor bence. Hatta neredeyse şiirsel derecede distopik. Epik seviyede distopik. Yani öyle böyle değil.

● Elon Musk'ın twitter'ı aldıktan sonra çoğu kadın bir sürü kişiyi işten çıkarması ve kalanların mesai saatlerini artırması falan da tam bu dünyaya yakışır bir hede. Şiirsel seviyede distopik. Epik seviyede saçma.

● Dünya genelinde erkeklerdeki sperm sayısı elli yılda yarı yarıya düşmüş. Valla iyi ki düşmüş. Zaten olduk kaç kişi. Dünyanın kenarından aşağı düşücez artık. Doğurmayın artık gözünüzü seveyim.

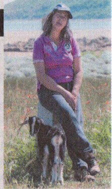
● Bi de gerçekten Lozan iptal oluyormuş...

● Şaka şaka! Herkese dertsiz tasasız zamsız ve kolay geçimli cinnetsiz bir yıl dilerim. Görüşmekler üzere efenim.

● Sosyal medyada gezinirken nostaljik fotoğraflar paylaşılan hesaplara da bakıyorum sıklıkla. Geçenlerde 1995 dolaylarından İstiklal Caddesi'nin fotoğrafları vardı. Her yer sokak kitapçısı, cadde de öğrenci dolu. Şimdiki İstiklal'le alakası olmayan bir gezegenmiş adeta. Hayal meyal hatırlıyorum ben de. Çok geçmişte kaldığı için değil, artık hatırlaması bile acı verdiği için. Ama gene de yaşadık bu ülkeyi be! Tamamıyla bizimken, yaşadık...

Katina Karanikola

Aralık, Yeni Yılın Müjdecisi

Aralık, yılın son, kışın ilk ayı yeşil, kırmızı renkleri ve kendi kokularıyla kendini gösterdi. Dinimin takvimi bu ay yortularla (bayram) dolu. Bayram, seyranlarla, dinlerle aram olmasa da Noel yortusunu her yıl heyecanla beklerim. Noel ile ilişkilendirdiğim koku ve renklerden daha güzel ve hoş anıları çağrıştıran hiçbir şey yoktur benim için. Her birimiz için, yılın en güzel zamanının geldiğini hatırlatan farklı kokular vardır. Bu kokular genellikle büyükannenin evindendir. Ocakta yanan odunun kokusu, taze kesilmiş Noel ağacı olarak süslenen çamın kokusu, Noel kurabiyeleri, ballı melomakaronalar (kalbura bastı), kestaneler...Hele tarçının o baharatlı kokusu Noel'in olmasa olmazı gibi. Tatlılarda, sıcak şarapta, hindinin iç pilavında hata çubuk halinde ağaçta asılan tarçın. Artık büyük anneler yok, onlarla birlikte Noel kokuları da azaldı. Eski tatları, kokuları alamıyorsam da, Noel'i daima aynı ucundan, kenarından yaşatmaya çalışıyorum tek eksiğim perhiz tutmak. Zira geçen ay inançlı Ortodokslar için kırk günlük dini perhiz başladı. Hiçbir hayvansal besin, balık, et, yumurta, peynir, yenmiyor sadece bakliyat ve sebze yenecek. Bizimki de pek mantığa sığmayan bir perhiz ya. Zeytin yağı yasak, bitkisel olmasına rağmen, ama zeytin serbest, balık yasak balık yumurtasından yapılan tarama salatası serbest. Öyle bir perhiz işte. Şimdi hiç tutmasam da çocukken kırk gün değil ama son bir haftasında bana da perhiz tutturuldu. Düşünsenize aç isen bir hafta perhiz tutmuş olsan bile, kırk gün tutanları düşünemiyorum bile, kilise ayininde kutsal şarabı içtikten sonra, çocuklarda dahil, Noel sofrasına öyle bir yumulursun ki, her şey öyle leziz ki, sonunda masadan kalkacak gücün kalmaz.

Noel ortaçağda da yılın en iyi zamanıydı. Noel sadece zenginler için değil, aynı zamanda en alt sınıf için de ortaçağ takvimindeki en parlak zamanlardan biriydi. Kilise ayini kutlamaların en önemli parçasıydı, inançlılar için bugünde öyle, ve ayinlere tüm sınıflar katılıyordu. Yılın en uzun tatili için yirmi dört Aralıktan altı Ocak Epifania'ya kadar çiftlik işleri durur, evler süslenir, en fakiri dahi her zamankinden daha iyi ve fazla yemek yenir, her türlü eğlenceler düzenlenir, alkol tüketimi en popüleriydi..

Aralık ayı uluslararası takvimi de bizim ki kadar dolu. Kırmızı elma yeme günü, kahve günü, dünya madenciler günü, özür dileme günü, çay günü, maymunlar günü derken biz maymuna döndük...On Aralık ise Dünya İnsan Hakları Günü. Bir çoğumuzun İnsan Haklarından haberimiz bile yok, ihlallerin sadece diğer ülkelerde olduğunu düşünüyoruz. Açlık, işkence, zorunlu göç, çaresiz insanlar olduğu sürece İnsan Haklarından bahsedilemez. İmzalanmasından yetmiş dört yıl sonra özellikle "batı dünyası" ülkelerinde, kendi vatandaşlarına, saygı gösterme konusunda ilerleme olsa da kalıcı olma konusunda gerileme yaşanıyor. İnsan Haklarını ihlal eden sadece Asya, Afrika ve Latin Amerika değil. Mülteci krizi Avrupa'yı zorlu bir sınavdan geçirdi ve başarısız oldu. Batı medeniyetin beşiği olmakla övünen kıta maalesef temel ilkelerini unuttu. Bize gelince İnsan Haklarının baştan aşağıya büyük bir makyaja ihtiyacı var. Tez zamanda görür müyüz acep?

ERKEKLER DE AĞLAR!

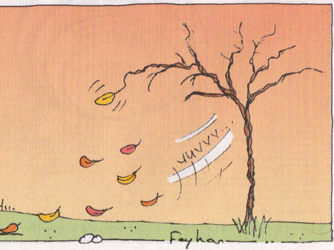

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu

Hablemitoğlu Ankara Enstitüsü
iletisim@hablemitoglu.net

ŞİDDETİN EKOLOJİSİ VAR

Şiddet, yaşadığımız coğrafya, cinsiyetimiz, kültürümüz inancımız ve daha pek çok etki ile iyi tanıdığımız bir olgu. Çünkü ülkemizde bütün yaşam alanlarında evde, ailede, okulda, sokakta, iş yerinde, aklımıza gelebilecek her yerde son günlerde hayvan barınaklarında maruz kaldığımız ya da sıklıkla tanıklık ettiğimiz bir olgu. Şiddet bir kamu düzeni sorunu ve tüm canlılar için yaygın bir yaşam hakkı ihlali. Özgürlükleri, hakları kısıtlanmanın en kestirme ve yıkıcı yolu. Üstelik bireyselden toplumsala farklı katmanlarda yaşanıyor. Şiddetin bu çok katmanlı hali bir ekolojisi olduğu anlamına geliyor. Benim çok da sevdiğim ve değerli bulduğum da bir yaklaşım "şiddetin ekolojisi modeli." Model şiddeti açığa çıkaran, birbirini destekleyen çoklu etki düzeylerinin ve bir insan davranışı olarak şiddetin sistematiğinin anlaşılmasını kolaylaştıran bir yaklaşım.

Şiddetin birey ve aile üzerindeki etkilerinden mahallelerdeki, topluluklardaki ve daha geniş bir kültürdeki/dünyadaki şiddete kadar çevremizin ve toplumumuzun her düzeyine nüfuz ettiğini ortaya koyan sayısız araştırma var. Ve alan yazın bunu ortaya koyan binlerce çalışma ile dolu. Açıkçası bu önermeden söz edebilmek için bu araştırmalara ihtiyaç duymadığımız bir çağdayız. Nedenine gelince; şiddeti hepimiz tanıyoruz. Nasıl, nerede, ne zaman ortaya çıktığını, siyasal olanını, törensel olanını, sesli, sessiz şiddeti, fiziksel, duygusal olanını, ekonomik olanını, başkasına zarar vermek tehdit etmek amaçlı olanını, kendimize doğaya diğer canlılara yönelenini, cinsel şiddeti, savaşları, yok edici her şeyi şiddet olarak saydığımızda saymakla bitmiyor. Şiddeti tanıdığımız kadar, nasıl mazur gösterilmeye çalışıldığını da biliyoruz. Bazen, gelenek oluyor, bazen disiplin, bazen yönetmek, bazen sokakları hayvanlardan temizlemek, bazen de sevgi deniyor.

Şiddet bütün ilişki boyutlarında; diğerini isteği dışında zor/güç kullanarak kontrol altında tutmak ya da ortadan kaldırmak amacıyla bilinçli olarak uygulanan kapsamlı bir zarar verme. Kamusal alanda gerçekleştiğinde, yasal olarak kriminal. Oysa, şiddeti fiziksel bütünlüğe saldırı ya da tehditle sınırlayamıyoruz. Öyleyse biraz daha genişletelim; şiddet bir karşılıklı ilişkiler ortamında; tarafların diğerine doğrudan ya da dolaylı, açık ya da örtülü, toplu ya da dağınık olarak zarar vermesidir. Bu fiziksel de olabilir. Sembolik, moral ya da kültürel olabilir. Özünde zarar vermenin bulunması yeterlidir. Bu yaklaşım şiddeti çeşitlendirmemizi kolaylaştırır. Biri araç olarak kullanılan şiddettir; zarar verme ile caydırıcı etki hedeflenir. Diğeri amaç olarak şiddettir. Şiddetin nedenini sorgulayan araştırmacılar, şiddetin ortaya çıkışını kolaylaştıran bireysel, yapısal ve sosyo-kültürel faktörler arasındaki etkileşimin anlaşılması gerektiğini, ancak farklı hedef gruplarla çalışan pek çok disiplinin de karmaşıklığa yol açtığını saptamışlardır. Bu nedenle şiddeti açıklamaya çalışırken Ekolojik Modelin aydınlatıcı olduğu anlaşılmıştır.

> **"Şiddeti tanıdığımız kadar, nasıl mazur gösterilmeye çalışıldığını da biliyoruz. Bazen, gelenek oluyor, bazen disiplin, bazen yönetmek, bazen sokakları hayvanlardan temizlemek, bazen de sevgi deniyor."**

Ekolojik Model

1968 yılında Edgar Auerswald aile ilişkilerindeki süreçleri anlamak için ekolojik bir yaklaşımın kullanılabileceğini açıklamıştır. Eş zamanlı olarak, Roger Barker, fiziksel çevrenin ve sosyal çevrenin bireysel davranışlar üzerindeki etkisini tanımlamıştır. Bundan 10 yıl sonra, 1979'da, Bronfenbrenner bireysel davranışlarda farklılıklar yaratan faktörleri açıkladığı dört düzeyli bir ekolojik şemayı önermiştir. Bu faktörler; mikro (bireysel), exo (bireyler arası), mezo (topluluk) ve makro (toplumsal) her biri ayrı sistem olarak ve birbirine bağlı işleyen düzeylerdir. Bireye, bireyin üyesi olduğu aileye, aileyi kuşatan toplumsal gruba ve hepsini içine alan topluma ilişkin faktörleri açıklayan bir modeldir.

Mikrosistem düzeyinde birey ve bireyi kuşatan okul, arkadaşlar, aile gibi yakın çevre ile yani exo sistemin çeşitli bileşenleri arasındaki karşılıklı ilişkiler düzeyindeki faktörler etkileşim halindedir. Bu iki sistem gelişimsel olarak öncelikli bir etkileşim yaratarak topluluk ortamını mezo sistemi inşaa eder. Son olarak, bu üç sistem, bireye en uzak olan ve daha geniş bir kültürün normlarını, kurallarını, beklentilerini ve değerlerini belirleyen ve bunlardan oluşan makro sistem tarafından kuşatılmıştır. Bu sistemler, her biri çevre olarak tanımlanır ve iç içedir. Bir çevredeki faktörler başka bir çevredeki faktörleri etkileyebilir, şekillendirebilir ya da sınırlayabilir/ kısıtlayabilir. Bireyi kuşatan her sistem/çevre, içinde barındırdığı faktörlerin etkisi altındadır ve bu faktörlerle etkileşim halindedir.

Bu model bize ne sağlar; öncelikle, ekolojik model bireyselden toplumsala kadar

Toplum
. Yoksulluk
. Ekonomik, sosyal ve toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri
. Zayıf sosyal güvenlik
. Saldırganlık ve baskınlıkla ilgili erkeklik kültürü
. Zayıf adalet sistemi
. Faillerin yargılanmaması
. Mağdurlar için yasal hakların uygulanmaması
. Şiddeti destekleyen sosyal ve kültürel normlar
. Yaygın ateşli silah bulundurma
. Göçmen ve mülteci artışı

Topluluk
. Yüksek işsizlik oranı
. Yüksek nüfus yoğunluğu
. Kadınların sosyal izolasyonu
. Eğitimsizlik
. Şiddet kurbanı tedavisinde yetersizlik
. *TCDŞ'yi ele almayan okullar ve işyerleri
. *TCDŞ'ye karşı zayıf yaptırımlar ve toplumsal uyarılar
. Kamusal alanda güvensizlik
. Geleneksel cinsiyet rolleri
. Mağduru suçlamak
. Mağdur mahremiyetinin ihlali

Bireyler arası
. İşlevsiz aile yaşamı
. Nesiller arası şiddet / yetersiz ebeveynlik
. Şiddet içeren ebeveyn çatışması
. Şiddet içeren ya da suça karışan arkadaş ilişkileri / akran etkisi
. Düşük sosyo-ekonomik durum, yoksulluk
. Geleneksel cinsiyete dayalı tutum ve davranışlar

Bireysel
. Cinsiyet, yaş ve eğitim
. Aile içi şiddet öyküsü
. *TCDŞ'ye tanık olmak
. Çocuk istismarı / ihmali kurbanı olmak
. Yetersiz gelir
. İşsizlik
. Ruh sağlığı ve davranış sorunları
. Alkol ve Madde bağımlılığı
. Mülteci olmak
. Özel gereksinimli olmak
. Ateşli silah edinmek

*TCDŞ: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet

Şiddetin Ekolojisi (http://what-when-how.com/interpersonal-violence/ecological-models-of-violence/)

hiçbir faktörün tek başına şiddete neden olmayacağını, şiddetin sistematik ve birbirine etki eden bir örüntüye dayandığını açık bir biçimde göstermektedir.

I- Bireyleri kuşatan tüm çevrelerdeki faktörlerin etkisini bir bütün olarak değerlendirmemizi/analiz etmemizi
II- Bazı toplumların/bireylerin şiddete eğilimli olmalarının nedenlerini
III- Şiddetin kurbanlarına dair bir açıklama yapabilmeyi, neden kadınlar, çocuklar, hayvanlar, lgbtiq+ bireyler gibi

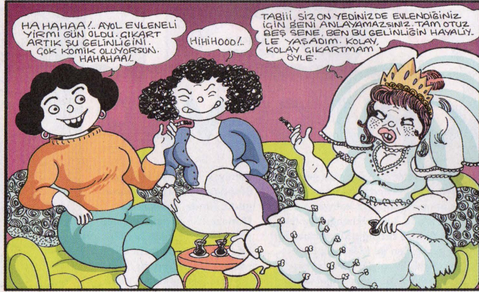
Şiddetin belirli bağlamlarda ortaya çıkma olasılığının daha yüksek olduğunu, kimlerin şiddete yönelebileceğini söylememize yardım ediyor. Ayrıca, şiddete maruz kalma ve şiddete başvurma üzerindeki potansiyel etkilerin geniş kapsamını, karmaşık şiddet eylemlerinin ardındaki motivasyonu ortaya koymakta sağlam bir destek oluyor. **Ekolojik model,** madde kullanımı ya da çocuklukta kötü muamele, ihmal ve istismar gibi tekil sorunlarla ilgili süreçleri açıklamak için kullanılıyor. Birey şiddete ve kötü muameleye erken çocuklukta maruz kaldığında; yaşamının ilerleyen yıllarında yeniden mağdur olma ya da suç işleme riskiyle karşı karşıya olabileceğini belirlememize, çoklu mağduriyetin ve devamlılığın incelenmesine de olanak sağlıyor. Ayrıca, bu model devamlılığı olmayan etkilere neyin katkıda bulunduğunu açıklamayı da kolaylaştırıyor.

Sonuç Olarak

Ekolojik model, bir bireyin yaşamındaki birden fazla şiddet biçiminin nasıl bir araya gelebileceğini, birleşebileceğini ve etkileşime girebileceğini anlamamıza yardım eder. Bu bilgilerle erken dönemde şiddete ve kötü muameleye maruz kalması ergenlik ve yetişkinlik döneminde sorun yaşamasına neden olabilecek kişileri belirleyebiliriz. Şiddeti önleme, korumaya dair müdahaleler, kültürde, medyada, okullarda ve mahallelerde ve son olarak ailede şiddetin belirginliğini azaltmak için ekolojik sistemin her bir düzeyi için tasarlanabilir. Risk faktörlerinin varlığını ölçmek ne **kadar zor olsa da** ,model koruma ve önlemeyi için de bir yol haritasını destekler.

Tehlikeli İlişkiler

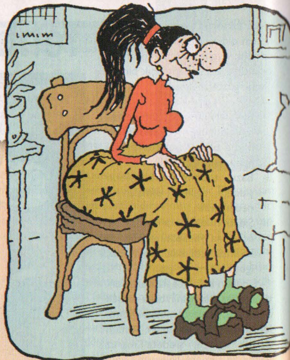
Ramize Erer

SıDıKa

SORU CEVAP

- Hanımefendiciğim, size gerek ev hanımlığı noktasında, gerekse iyi bir eş ve anne olmakla da kalmayıp cemiyet içerisinde, tavrınızla ağırlığınızla ve görgünüzle tuttuğunuz yer noktasında gerçekten de kusursuz bir hanım diyebilir miyiz? Demiyorsak, niye diyemiyoruz, buna engel olanlar kimlerdir? Bir de şöyle bir sorum olacak Safiye Hanımcığım, saçınızın boya olduğu konusunda sizi çekemeyenler tarafından çıkarılmış bazı söylentiler var, buna bir cevap vermeyi düşünüyor musunuz?

- Şimdi tabii bunlar, bakın, kendi noktasında bir muvafakıyyet elde edememiş, hasetliğin pençesinde kıvranan adeta afedersin "gel, ağzımı yırt" seviyesinde kimseler. Biz tabii bunlara gereken dille cevap vermeyi de bakın biliriz. Benim hâşa hanımefendi bir insan olduğumu, bir miktar kına dışında saçımda tabii olmıyan herhangi... Kız ne gülüyosun kih kih gerizekâlı. Mikrofona gidiyo o güldüklerin. Kız Sıdıka... Şuna bak çatlıycak kaltak... nooluyo kız?

- İyi ama anne, metne sadık kalmıyosun. Şurdan baksana, yastığın üstüne iğneledik ya diyceklerini... "Haşa hanımefendi" lafı nerden çıktı. Öyle bir şey yok ki... Zaten burada yastığın üzerinde yazmıyo ama demek istiyosan da, o laf "haşa hanımefendi" değil. Arapça, eksiksiz kusursuz katıksız anlamında, "hâza hanımefendi, hâza beyefendi" gibi. Ahihi, haşa deyince en fazla, asla hanımefendi değilim filan gibisine bir anlamı olabilir.

- Yahu eskiden ne güzel böyle cilt cilt ansiklobediler, sözlükler filan vardı. İnternetler çıkınca hepsini eskicilere sattık gitti. Keşke gene olsa Sıdıka. Keşke olsa da, seni kalın bir Arapça sözlüklen filan evire çevire dövsem. Lan yanlış bi laf konuştuysam montajda atarsın, niye kendini ayıra ayıra gülüyosun kamaraların önünde, eşek! "Montajda atarız" diye bi şey var artık günümüzde. Yok mu?

- İyi tamam peki devam ediyoruz o zaman. Ehem... Kayıt akıyor: Hanımefendi, sizin için "kekleri kabarmıyor. Evinde böcek gördüm. Sehpanın üzeri bi karış toz" şeklinde sözde eleştiri getiren maksatlı çevrelerin olduğu biliniyor. Bunların bir kısmı Sinop'tan Şetaret Hanımın güdümünde, bazıları da Goncagül'ün maşası olarak yıllardır bilinmekle beraber tamamen başarılı olmanızı istemeyen dış kaynaklı şer odakları, nifak mahfilleri de var. Hal böyleyken, açık net soruyorum efendim: kekleriniz kabarıyor mu, sehpaların üzerinde bir karış toz var mı, evde yoğun bir turşu kokusu olduğu ne kadar doğru?

> *"Neyse yani. Fransis Fort Koppola, Baba filmlerini çeken adam. Hatta kızı var Sofia Koppola diye. Ne diycem bak, biz de senle Anne 1, Anne 2 Anne 3 diye efsanevi filmler çekebiliriz."*

- Tabi evvela teşekkür ederim, hakikaten yerinde bir sual. Yani tabii sizin vazifeniz de bunları, adeta hakikatler bakın noktasında, olduğu gibi kamuoyuna aktarmakla, nesiniz, mükellefsiniz. Bi defa evvela şuna bakmak lazım, bunu kim söylüyor, iddia sahibi kimdir nedir hangi saikle bu çeşit iftira atma yoluna gidiyor? Bak bunlar önemli sualler ha. Cevabı da açık, ne diyor şair; "Önce lafa bakarım laf mı diye, sonra söyleyene bakarım adam mı diye". Versen iki koyun güdemeyecek bu zihniyyete, birkaç laf daha etmek icap ederse kendilerine şöyle sesleniyorum: Sıdıka, minderi kapatıyosun a benim öküz kızım! Kız kaykılmasana minderden yana, yazıları kapatıyosun bi halt okuyamıyorum.

- Ay çok pardon, çok pardon kamera açısı değiştirmek için şöyle yana doğru yatıyım dediydim.

- Lan bırak... Sabahtan beri... Sosyal medyaa için, gonşulara karşı şöyle mekanın sahibi tarzı bir basın toplantısıynan üstten üstten sesleneyim dedim. Daha en başından beri beni sabote ediyosun. Bi gülmekler, bi bi şeyler. Sana ne kamera açısından bilmemneden cadaloz, Françeska Ford Koppola mısın sen? Sorunu sorup kamerayı kıpraştırmadan durucan işte. Bunda anlamıycak ne var, hep öyle yapılıyo. Hah işte gül öyle sen gül. Habire gül hakkıdı hikkidi. Bok var çünkü...

- Yalnız kamera açık, arz ederim... İhi...

- Etme arz felan istemiyorum ben. Gülüp gülüp hevesimi kaçırdın. Ört kamerayı, terk ediyorum kendi basın toplantımı. Koymıycam instaya feyse bilmemneye.

- Yaa ama naapiyim Françeska Ford Koppola diyince... İhihihi...

- Demedim öyle bir şey ben. Müfteri orsbu! İftiracı şeysi. Suret-i katiyyede böyle bir lafım olmadı. İsbatlamıyan, alçaktır, şerafsizdir.

- Neyse yani. Fransis Fort Koppola, Baba filmlerini çeken adam. Hatta kızı var Sofia Koppola diye. Ne diycem bak, biz de senle Anne 1, Anne 2 Anne 3 diye efsanevi filmler çekebiliriz.

- Çekemeyiz efendim, cıvıyosun sen. Hadi çekil git şurdan, görüntü alma çocuğum.

- Yaa noolur noolur, devam edelim. İnstaya felan koymıyalım zaten, torunlarına hatıra olarak kalır.

- Israr etme, demeç vermiycam Sıdıka. Çekil şurdan, özelime giriyosun... Ne işin var evimde. Mahremim lan burası benim. Ört şu telefonu, basına saldırmak istemiyorum Sıdıka.

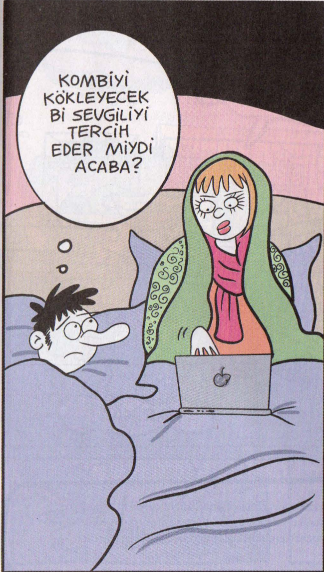
atilla atalay

Zam köşesi

İpek Özsüslü

AY IŞIĞINDA KADINLAR

ÇİZ: BETÜL YILMAZ
YAZ: EZGİ AKSOY

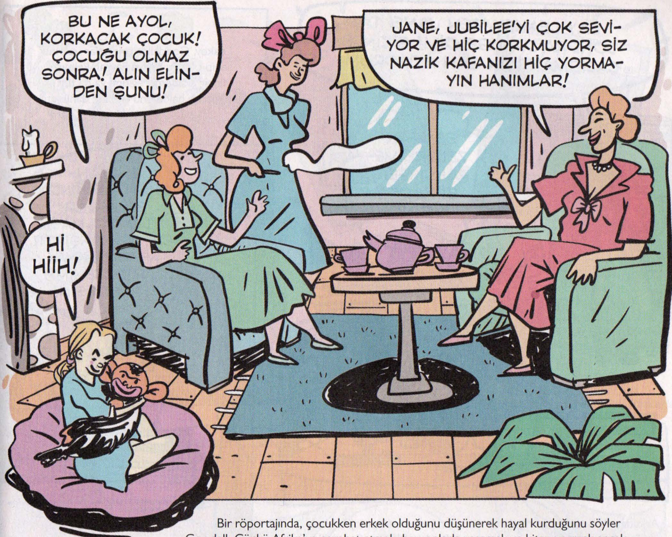
ŞEMPANZELERE FISILDAYAN KADIN
JANE GOODALL

Jane Goodall, şempanzeler üzerine dünyanın bir numaralı araştırmacısı. Goodall, 1960'lardan beri şempanzeler üzerine araştırmalar yapıyor, onlarla beraber yaşıyor ve onları gözlemliyor. Goodall'ın araştırmaları hem primatlar hem de insanlara dair pek çok bilinmeyenin kapılarını araladı; hayvan ve insan davranışları alanında tabiri caizse tarihi yeniden yazdı. Bugün Goodall'ın bilime ve antropolojiye katkısı hiçbir çevre tarafından yadsınamadığı gibi Goodall da büyük saygı görüyor. Ancak bu hep böyle değildi. Goodall tüm bunları 50'lerin, 60'ların bilim dünyasında bir kadın olarak ve her gün ayrımcılığa maruz kalarak başardı.

Jane Goodall 1934'te Londra'da doğdu. Babası ticaretle uğraşıyordu, annesi ise yazardı. İlkokula başladığı yıllarda babası Jane'e hediye olarak içi doldurulmuş bir şempanze hediye etti. Taksidermi o yıllarda çok popülerdi.

Bu küçük hediye, dönemin normlarına göre küçük bir kız çocuğu için oldukça ürkütücüydü, öyle ki annesinin arkadaşları bu oyuncağın Jane'i korkutacağını ve derhal ondan kurtulmaları gerektiğini söylüyordu. Aksine Jubilee – *içi doldurulmuş şempanze* – Jane'e hayvan sevgisini ve şempanzelere duyduğu tutkuyu aşılayan ilk şey oldu.

Bir röportajında, çocukken erkek olduğunu düşünerek hayal kurduğunu söyler Goodall. Çünkü Afrika'ya seyahat etmek, hayvanlarla yaşamak ve kitap yazmak ancak erkeklerin yapabildiği şeylerdir. Çocukken erkek olduğunu düşleyerek kurduğu bu hayali, genç bir kadın olarak, ilk önce 1957'de gerçekleştirir Jane.

Jane, üniversiteye gidecek bütçeye sahip olmadığından Londra'da sekreterlik yapmaya başlamıştı. O sırada Kenya'da bulunan bir okul arkadaşından bir mektup aldı; arkadaşı onu Kenya'ya davet ediyordu. Jane, sekreterliğin yanı sıra garsonluk da yaparak Kenya'ya gitmek için yeterli parayı biriktirdi ve böylece 1957'de hayatında ilk defa Afrika'ya ayak bastı.

Devamı Arka Sayfada

BAY LEAKEY, BEN JANE, TA LONDRA'DAN GELDİM! SİZİNLE ÇALIŞMAK İÇİN CAN ATIYORUM!

ŞEMPANZELERE MERAKLI GENÇ Bİ KADIN! İLGİNÇ!

Leakey, Goodall'ın primatlar üzerine sahip olduğu bilgiye hayran kalmıştı. Hiçbir akademik eğitimi ya da titri olmadığı halde onu ekibine dahil etti.

ŞEMPANZELER HAKKINDA BU KADAR BİLGİN OLMASI BENİ ÇOK ŞAŞIRTTI. AFERİN SANA, ARTIK BENİM EKİBİMDESİN!

Arkadaşı Afrika'da araştırmalarını sürdüren paleoantropolojist Louis Leakey ile iletişime geçmesini önermişti. Bu iletişim, Jane Goodall'ın hayatının seyrini değiştirdi.

Ardından Goodall Tanzanya'daki Gombe Stream Ulusal Parkına, bu sefer araştırmacı sıfatıyla geri döndü. Yanında en büyük desteği annesi de vardı. Annesi Jane'e her zaman bir şeyi çok istiyorsa asla vazgeçmemesini söylemişti.

İŞTE BURDAYIZ! BU SENİN BAŞARIN! ÇOCUKLUĞUNDAN BERİ, İSTEDİN ÇABALADIN VE BAŞARDIN, SENİNLE GURUR DUYUYORUM!

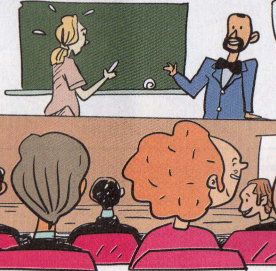

Jane NG'nin de etkisiyle giderek popülerlik kazanıyor ve konuşmalara katılıyordu. Bu da daha çok medya ilgisi demekti. Bazı medya kuruluşları Jane'in sarışın olmasını ve sıska bacaklarını delil göstererek araştırmalarını geçersiz ilan etmişti. Onlara göre Jane, Afrika'da macera arayan beyaz bir kız çocuğuydu.

Louis Leakey, Jane Goodall'ın Cambridge Üniversitesi'ne kabulüne de ön ayak oldu. Jane, Cambridge tarihinde üniversiteden mezun olmadığı halde doktoraya kabul edilen sekizinci kişiydi. Jane, Cambridge'e kabul edildiği için çok sevinmişti, ancak işler umduğu gibi gitmedi.

Cambridge'de Jane'in tüm araştırmaları yanlış bulundu. Şempanzelere isimler değil numaralar vermeli, karakter analizi yapmamalı, şempanzelerin duygularından bahsetmemeliydi, çünkü bunlar sadece insanlara özgü şeylerdi!

Mehmet Ali & Akşamsefası

Devamı Arka Sayfada →

Jane, akademide gördüğü tüm baskılara ve hem "alaylı" hem de kadın olmasından dolayı uğradığı ayrımcılığa rağmen, şempanzeler konusunda durduğu konumdan hiç ödün vermedi. Şempanzelere isimler vermeyi ve onların duygularından bahsetmeyi sürdürdü.

Yıllar yılları kovaladıkça akademinin hayvanlarla ilgili katı kuralları da yumuşamaya başlamış ve akademi yavaş yavaş indirgemeci tavrını terk etmişti. Bunda elbette Jane'in ve ısrarının da etkisi oldu.

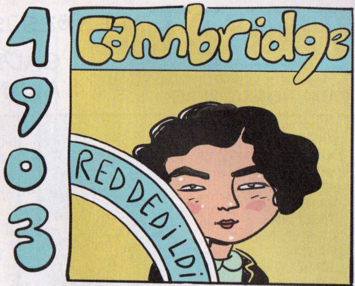
Jane'e akademide öğretilmeye çalışılan bir diğer nokta ise, gözlemlerine kendi duygularını karıştırmamasıydı. Zaten İngiltere'de kadınlar aynı sebeplerle yıllarca akademide öğrenim görememiş, doktor ve benzeri meslekleri fazla "kırılgan" ve "duygusal" oldukları nedeniyle yapmaktan men edilmişlerdi. Jane Goodall bu kalıpları da yıktı ve bilim insanlarının gözlem yaparken gözledikleri hayvanlara empati besleyebileceklerini, onları sevebileceklerini ve onlar için endişelenebileceklerini, ama buna rağmen objektif analizler yapabileceklerini gösterdi. Başka bir deyişle Jane, akademinin kibirli erkek diline kadınca bir dokunuşta bulunmuştu.

1889

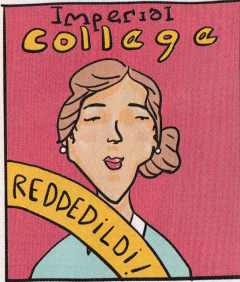
ÇÜNKÜ: "ÇOK KIRILGAN"

1903

ÇÜNKÜ: "AŞIRI HASSAS"

1911

ÇÜNKÜ: "KADIN"

Jane Goodall, 60 yıllık araştırma hayatı boyunca Afrika'nın çeşitli noktalarında bulundu. Zaman zaman aylarca, zaman zaman yıllarca şempanzelerle birlikte yaşadı. Jane Goodall'ın araştırmalarının taş devrinde yaşamış homo-sapienslerin davranışlarını çözümlemede de rehber olduğu düşünülüyor.

BİRBİRİMİZLE O KADAR DA FARKIMIZ YOK! HEPİMİZ BU GEZEGENİN HAYVAN-LARIYIZ!

BİTTİ.

Mehmet Ali & Akşamsefası

TAROT

İPEK ÖZSÜSLÜ

SADECE DERGİYİ SATIN ALANLARA NİYETLENİYORUM

BALIK, YENGEÇ, AKREP

KOÇ, ASLAN, YAY

TERAZİ, İKİZLER, KOVA

BOĞA, BAŞAK, OĞLAK

Mehmet Ali & Akşamsefası

Kadınlar İran'dan Ne İstiyor?

Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

İran'daki protestolar tam da sağlık sorunları yaşadığım bir dönemde başladı. İki ay boyunca sağlığımla boğuştuktan sonra ve artık tıbbi olarak da çocuk doğuramayacak bir kadın olarak, yani pek çoklarına göre "yarım bir kadın" olarak, yani bu yarım halimle, haddim olmayarak, kadınların derdi neymiş onu yazmaya çalışacağım!

Aslında biz bu hikayeyi iyi biliyoruz. Bu; tarih boyunca durmadan tekrar eden, aşılana kadar da yerkürenin çeşitli noktalarında yeniden ve yeniden yaşanmakla yükümlü bir hikaye. İnsanlar bir sorunu aşana kadar aynı hikayeyi başka kişilerle ve başka yerlerde tekrar tekrar yaşarlar. Yazarlar, aynı hikayenin farklı versiyonlarını defalarca kaleme alır, yönetmenler hep aynı filmi sil baştan çeker dururlar. Niye? Çünkü insaniyetimizin sınırları bu eşikleri atlamadan ilerlemiyor da ondan.

Bildiğimiz üzere İran'da protestolar **Mahsa Amini**'nin İran polisi tarafından dövülerek öldürülmesi ile başladı ve zaten birikmiş olan bir öfkenin de pimi çekildi. İran'da kadınlar uzun yıllardır molla rejiminin kadınlar üzerinde kurduğu baskıyla mücadele ediyorlardı. Bu mücadelenin son tezahürü, kadınların kamuya açık alanlarda saçlarını açarak zorunlu başörtüsü kuralına meydan okumasıydı. Mahsa da aynısını yapmış ve bu karşı duruşun bedelini hayatıyla ödemişti.

BBC'nin haberine göre, Norveç kaynaklı bir insan hakları örgütü İran protestolarında en az 234 kişinin öldüğünü ve çok daha fazlasının da yaralandığını belirtiyor. İran'da bundan önceki en büyük protestolar 2009'da gerçekleşmişti. O dönemde protestolar İran'ın büyük şehirleriyle ve genel olarak sadece orta sınıfın katılımıyla sınırlı kalmıştı. Bu sefer ise bütün İran, tüm sosyal sınıflarıyla çalkalanmakta. Sosyal kalkışmaların en büyük özelliklerinden biri, ne yöne evrileceklerinin kestirilemez oluşudur. İran yeniden devrime mi koşuyor, yoksa daha da baskıcı bir rejime mi zaman gösterecek. Ancak tarih bize şunu da göstermiştir ki, bir yerde kadınlar baskıyı reddediyorsa eninde sonunda baskı rejimi o gerçekliği terk etmek zorunda kalır.

İran'ın Kadınları

İran'da kadınlar yaşadıkları rejimi "**dini rejim**"den çok "**cinsiyet ırkçılığı rejimi**" olarak tanımlıyorlar. İran'da kadınların üniversite eğitimi alması (tüm üniversite mezunlarının yüzde 60'ını oluşturuyorlar), otomobil kullanması ve parklarda yürümesi engellenmemiş olsa da yine de kadınlar mahrum oldukları pek çok hakkın eksikliğiyle neredeyse yarım yüzyıl geçirdiler. Zorunlu başörtüsü ise bütün bu ayrımcı yasaları ve uygulamaları kendi bünyesinde sindiren ve imgeleyen bir sembol olarak görülüyor. İşte o yüzden zaten baskı düzenini yıkmaya başörtüsünden başlamak istediler.

Sosyal medya yokken, internet çağı yaşanmazken kadınları zapt etmek de daha kolaydı. 21. yüzyılda, teknoloji toplumunda dans etmenin, şarkı söylemenin, saçlarını savurmanın yasak oluşu bu isyanı tetikleyen yegane şeydi aslında. Sivil itaatsizlik kaçınılmazdı. İran'ın genç kadınları sosyal medya platformlarından dans ettikleri klipleri yayınlamaya başladıklarında molla rejimi de sert cevap ver-

miş ve pek çok sosyal medya platformunu yasaklamış, video paylaşan bazı kadınları da tutuklamıştı. Ama VPN uygulamaları ve kadınların içinde yanan özgürlük ateşi engel tanımadı. Zaten neden tanısındı?

Dünya durmadan değişiyor. Devinim kaçınılmaz. İnsanların düşünceleri de değişiyor, hayata bakışları ve hayattan beklentileri de. Son birkaç yüzyıl içinde savaşlar, devrimler, kralların tarih sahnesini terk edişi ve kadın hareketleri insanlık tarihini yeniden yazdı. Kadınlar yasalar altında kocasına ait mal statüsünden bireylik statüsüne geçtiler. Sosyal haklar ve eşit haklar için mücadele ettiler ve aldılar. Tam bir eşitlikten söz edemesek bile kadınların konumunun iki yüzyıl önceye göre çok daha iyi olduğu inkar edilemez. Bunu bilen, okuyan, bütün bunlardan haberdar olan kadınlar sadece bazı erkekler istiyor diye artık kısıtlanmış hayatlar yaşamak istemiyor. Saçını rüzgarda savurmak gibi bir hak nasıl engellenebilir ki artık? Ya da kadınlar buna da boyun eğdiklerinde bir adım ötesi Afganistan'da olduğu gibi sokağa izinsiz çıkamamak, parklarda bile yürüyememek mi olacak?

Batıdan Doğuya Destek Çalışıyor Mu?

2019'da **Yeni Zelanda**'da bir camide gerçekleşen saldırıdan sonra Yeni Zelanda Başbakanı **Jacinda Ardern** konuşmasını saçlarını ince bir başörtüsü ile örterek yapmış ve büyük takdir almıştı. Aynı dönemde "**benim çalınan özgürlüğüm**" hareketinin kurucusu İranlı gazeteci **Masih Alinejad** bir açıklama yapmış ve dünyanın bazı yerlerinde kadınlar zorunlu başörtüsü ile mücadele ederken Yeni Zelanda başbakanının bu hareketinin gerçek bir destek eylemi olmadığını söylemişti. Şahsen ben de Batının Müslüman kadınlarla ve onların özgürlükleri ile empati kurmakta zorlandıklarını düşünüyorum. Batının içinde boğulduğu İslamofobinin karşıtı bu yaklaşım olmamalı.

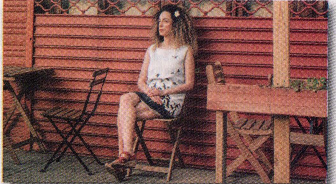
Turizm sektöründe çalıştığım bir dönem dünyanın çeşitli yerlerinden pek çok turistle tanışmıştım. Sohbet ilerlerse bu ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun sokakta gördükleri başı açık kadınların Müslüman olmadıklarını düşündüklerini öğreniyordum. "Türkiye'de ne kadar çok gayrimüslim varmış" diyorlardı. Ben de onlara Türkiye'nin seküler bir cumhuriyet olduğunu, kadınların başörtüsü takmak zorunda olmadıklarını açıklardım ve genellikle suratıma boş gözlerle bakan ve bunun neden gerekli olduğunu idrak edemeyen insanlarla karşılaşırdım. "Sizin ülkenizde kendini Hıristiyan olarak tanımlayan herkes her pazar ısrarla kiliseye gidiyor mu," diye sorardım. Cevap gene ya boş gözler ya da bunun onları ilgilendirmediği, orasının özgür bir ülke olduğu olurdu.

Daha sonraları basın sektörüne geçtiğimde internet üzerinden röportaj yaptığım Batılı gazeteci, yazar, sanatçı vs. gibi bireylerin söze "**Selamın aleyküm**" diye başladıkları ve profil fotoğrafımın bana ait olup olmadığını sordukları çok oldu. Saçlarım açık olarak

neden fotoğraf koyuyordum?

Yurtdışında yaşayan arkadaşlarımdan bir topluluğa davet edildiklerinde onlara içki ikramı yapılmadığını, hatta sorulmadığını bile çok duydum. Kimileri orada erkek arkadaşı olan arkadaşlarıma "peki ama Türkiye'deki ailen burada erkeklerle flört ettiğini duysa sorun olmaz mı" gibi sorular aldıklarını söylemişti.

Katar'a dünya kupasına giden binlerce futbolseverin birden içki yasakları ve LGBT bayraklı tişörtlerle stadyumlara alınmama gibi uygulamalarla karşılaştıklarında yaşadıkları şok da beni oldukça güldürdü doğrusu. Yüzlerindeki o "**bize de mi yasak?**" şaşkınlığı aslında Batının Müslüman toplumlara bakışını özetliyor. Ya çocuk korur gibi anlamsız bir pozitif ayrımcılıkla İslamofobik olmadıklarını belli etmek için giriştikleri şirinliklerle geliyorlar bize ya da bütün Müslümanlar muhafazakar olmalı önyargısı ve muhafazakar olmayan Müslümanların varlığının yarattığı şaşkınlıkla. Kendi ortaçağını yaşamış ve atlatmış bir uygarlığın bir diğer topluma karşı bu kadar ilgisiz ve duyarsız olması Doğuda cinsel ayrımcılığa ya da baskı rejimlerine karşı mücadele eden insanları yalnız bırakıyor. Günümüzün global derebeyliğinde evrensel desteğin önemi bu kadar ortadayken üstelik.

Dr. Figen Demir Kardeş (Hunili Doktor)

MASAL SAATİ: PAMUK PRENSES ve YEDİ CÜCELER

Dünyanın en ünlü masallarını sizin için irdelemeye devam ettikçe şoka giriyorum. Meğer tüm masallar çocuklara psikopatça mesajlar veren yazılarmış. Bakın masal denince ilk akla gelenlerden: Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler...

*** Kraliçe bir gün dikiş dikerken eline iğneyi batırıp pamukla silmiş sonra Allah'tan şöyle bir dilek dilemiş: "Keşke bir kızım olsa, teni bu pamuk kadar yumuşak, dudakları da kan kırmızı olsa" diye, duası tutmuş, hamile kalmış. Kraliçe çok sevinmiş ama pamuk kızını doğururken ölmüş. Bu arada Kral, Kraliçenin ölümünden kırk gün sonra hemen başka biriyle evlenmiş.*

Pamuk teninden adı pamuk olan Prenses, on altı, on yedi yaşına gelene kadar üvey annesiyle hiç bir sorun yaşamamış. Çünkü kraliçe her gün aynasına 'ayna ayna söyle bana, benden güzeli var mı dünyada' sorusuna 'yok' cevabı alırken bir gün ayna 'var, Pamuk Prenses senden güzel' dediği anda işler tersine dönmüş.

Bakın çocuklara Küçük Emrah modunu kazandıran, doğuştan yetim öksüz çocuklu öyle çok masal var ki! Her masalda 'güzel' olmanın önemi vurgulanır. Güzeller mi prenses olur, prensesler mi güzel, o iş muamma... Erkek desen yüzyıl da geçse aynı, karısı ölsün kırkı çıkmadan evlenir. Üvey anneler de değişmez kural: kötüdür!

***Kraliçe çıldırınca avcıyı çağırmış, 'git ormanda prensesi öldür, hatta göğsünü yar, kalbini bana getir' demiş.*

Masal değil korku filmi beya! Kraliçenin saykoluğuna bakar mısınız, kendinden güzeli, hemi de üvey kızını öldürtüp kalbini eline alma fantazisi yapıyor. Peki baba nerde, tabi ki babaların umrunda mı çoluk çocuk, tüm bunlar olurken ya Fenerbahçe'nin haline üzülüyo ya da TV karşısındaki koltukta uyuyodur noolcak!

***Avcı gider, bu pamuktan beyaz kıza kıyamaz, ona olanları anlatıp kaçmasını söyler, kraliçeye de öldürdüğü bir ceylanın yüreğini getirip Pamuk'u öldürdüğünü söyler.*

Yalan, dolan, entrika, cinayet herşey var anasını satiyim masalda!...

***Pamuk kaçar, küçük bi ev görür sığınır, bir de ne görsün 7 cüce erkeğin yanına sığınmış. Cüceler ona çok iyi davranır, mutlulukla yaşayıp giderler.*

Aslında burda verilen mesaj, halk küçüktür, iyidir, sabah çıkıp işe gidip akşam evine dönen cüceler halkı temsil eder, çalışır, ekmeğinin peşindedir, entrikanın peşinde değil!

Tanımadığın 7 erkeğin olduğu bi eve sığınmak ancak masallarda olur zaten. Hele ki Nil timsahına bile tecavüz edenlerin olduğu şu günler gibi olsa o Pamuk'u, o 7 cüce, sabaha kadar hallaç yapıp atarlardı kesin bilgi! Ama tabi masaldaki cüceler iyi, sabah işe gidiyolar, Pamuk evi derleyip topluyo; Pamuk evinin kadını, cücelerin anası modunda mutlu mesutlar...

***Bir gün Kraliçe yine aynaya sorar en güzel kim diye, ayna 'Pamuk' der, aynada pamuğun yaşadığını gören kraliçe çıldırıp, bu işi kendi bitirmek üzere yola çıkar.*

Bu tüm ülkeyi kameralarla izleyen ayna, sırf ibneliğine, Pamuk'un öldürüleceğini bile bile ispikliyo! Yani neymiş, aynalara güven olmazmış!!

***Kraliçe gider, evde yalnız yakaladığı Pamuk'a 'kurdelem var, kurdeleci geldi bacıı' diye içeri girip, kurdeleyi boynuna geçirir, sıkar sıkar ve öldü diye kaçar.*

Lan şimdiki seri katil ve saykoların oluşumunda bu masalların payı yoksa ben neyim! Masalın başından sonuna, sanırsın CSI cinayet dizisi çekimi.

***Cüceler akşam gelip boğazından kurdeleyi çıkarıp Pamuk'u yaşatır. Ayna, yine şerefsiz değil mi, Kraliçe'ye Pamuk'un ekran görüntüsünü verir, Kraliçe bu kez zehirli elma getirip 'elmalarım var beniiim' diye eve girip Pamuk'a zehirli elma yedirip zehirleyip kaçar.*

Vay arkadaş, Pamuk'un kurdele boynundayken kesin beynine oksijen gitmedi, yoksa bir gün hadi inanıp içeri aldın ölüyodun, ikinci kez aynı bok yenip bohçacı eve alınır mı be evladım!! Çocuklara burda nasıl bir mesaj veriliyor ki, 'gerzek olursanız eninde sonunda o elmayı yedirtirler size' diye herhal??

***Akşam cüceler bu kez baygın Pamuk'u ayıltamayınca, 'bari biz bunu cam fanusta dağda sergileyelim' derler...*

Masalda herkes manyak ayol, biz de yoğun bakım hastalarını cam fanusta dağlara mı taşısak acaba, belki prens öper, biz düzeltemiyosak, öpücükle o düzeltir, kafamda deli sorular!

***Ordan geçen prens cam fanusu açar, Pamuk'a aşık olur, öper. Pamuk gözünü açar, o da âşık olur.*

Sokakta uyuyan bir kadını dudağından öpmek o yıllarda taciz olarak sayılmıyomuş herhal ya da prensin önüne geleni öpme, dütme izni olabilir tabi ki... Ya da o yıllarda da zengin yapar aşk, fakir yapar fuhuş olurmuş, herşey aynı aslında!

***Prens Pamuk'la evlenir, kayınpederine herşeyi anlatır, kralın zati dünya umrunda mı, kraliçeyi uzaklara sürüp yeni bir kraliçe alıp, mutlu mesut yaşar; bir 'çocuk'?? masalı daha bu şekilde biter...*

Demem o ki, siz benim, günümüze uyarladığım masallarımla büyütün çocuklarınızı, çünkü sevgi katılmamış masallar biraz eksiktir ve sadece ben gibi 'gerçek pambık plemses'lerin masalları sevgi doludur.

BAYAN YANI
2022-12-ARALIK
Aylık yaygın süreli yerel yayındır.
BD Basın Yayın Tic. Ltd. Şti. adına
Sahibi ve Yazışleri Müdürü Tuncay Akgün
Renklendirme Editörü Fikret Özdemir
Grafik Düzenleme Cebrail Okcu
Müessese Müdürü: Ali Yavuz
Abonelik: Aysun Öztürk
ADRES: Duatepe Sok. No:16 Yeldeğirmeni/Kadıköy
TEL: (0212) 292 94 50
FAX: (0212) 251 57 54
BASKI: LeMan Ofset (0212) 858 00 93
DAĞITIM: Turkuaz Dağıtım Paz. A.Ş. (0212) 249 91 13

Bulut

Feyhan Güver

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ankara, 25 Kasım 2022

İNSAN HAKLARI ANNESİ

Yaşar Seyman yasarseyman@gmail.com

Eleanor Roosevelt diyor ki: ***"Gelecek, düşlerinin güzelliğine inananlara aittir. "***

Bugün bu sözün sahibi kadını anlatmak istiyorum.

Hava kapalı henüz güneş parıldamıyor. Gri bulutlar üstümden geçiyor...

Bir kafede buluşacağım genci bekliyor, konuşma notlarıma bakıyorum.

Nefes nefese gelen genç soluklanmadan, konuşmaya başlıyoruz:

"Neden geciktin? Senin yüzünden konferansa geç kalacağım?"

"Ne konferansı?"

"Bugün 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü unuttun mu? Öğlenden sonra konferansım var."

"Olmayan şeyin günü mü olur? Bu ülkede bir de utanmadan insan hakları günü mü kutlanıyor?"

"Ne kutlaması? Konuşmam var diyorum."

"Sana demiyorum, sabahtan beri insan hakları kavramına uzak yüzlerce insan tivit attı. Şiirler, fotoğraflar paylaştı. Onlara kızgınlığım insan yok ki hakları olsun? Niye geç kaldığımı merak ediyor musun? Polis normal otobüs yolunu bile değiştirince başka yoldan gelmek zorunda kaldım. Geç kaldım. Bu şehirde yaşanan kuralsızlık, vicdansızlık, haksızlık her ne varsa hepsinden nefret ediyorum."

"Bu öfke patlaması niye?"

"Niye olmasın?"

"Sabah çıktığın yol öğlen kapanır. Trafikte biri dalgınlıkla birinin arabasına vurunca inip kavgaya tutuşurlar. Engelli insanların yaşamını kolaylaştıracağımıza bir dolu engelli kafa büsbütün yaşamlarını engelleriz. Bu ülkede insan hakları yok boşuna çene tüketiyorsun."

Bak Fidel Castro ne diyor?

"Bizler çoğu kez insan hakları üzerine konuşuyoruz. Ama aynı zamanda insanların hakları üzerine de konuşmalıyız. Diğerleri lüks otomobillere binebilsin diye neden bazı insanlar çıplak ayaklarıyla yürümek zorunda? Diğerleri 70 yıl yaşasın diye neden bazı insanlar 35 yıl yaşamak zorunda? Diğerleri müthiş derecede zengin olsun diye neden bazıları berbat bir şekilde yoksul olmak zorunda? Ben, bir parça ekmeğe bile sahip olamayan dünya çocuklarının adına konuşuyorum."

"Fidel Castro diyerek gönlümü alıyorsun. Boşuna olur mu? İnsan hakları bilinci vermediğimiz için böyle oluyor. 10 Aralık 1948 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni imzalandı. Gün varsa sorun var. Konuşarak sorunları aşarız. Yaşam biçimi yaparız. Öfkeyle yıkıp, yakarak, kestirip atarak hiçbir şey yapamayız. Anadolu'da bir söz var biliyor musun? 'Öfke gelir göz kararır. Öfke gider yüz kararır.' Bu sözü annem sıkça kullanırdı. Benim öfkemden hep korkardı. Bu sözle ve bir de yaşam deneyimleriyle ile öfkemi terbiye ettim."

"Ben öfkemi asla terbiye etmek istemiyorum. Öfkemi yok edersem ben olmam."

"Öfkeni yok et diyen yok. Öfke dozunda olursa güzeldir. İnsanı geliştirir. Öfkeni Terbiye et."

Buluştukları konuyu konuşurlar. Ve ayrılırlar.

Kadın giden genç delikanlının ardından ona hak verir. Bir başka genç siyasetçinin sözünü anımsar:

"Biliyor musun, bu öfkeleri sağlıklı, örgütleyenler iktidara gelir."

Ayşegül'le Eleanor Roosevelt...

Güneş doğar, mavi gökyüzünü beyaz bulutlar kaplar...

Konferans sonrası Ayşegül Sert'le buluşur. Ayşegül'üm, sana Amerikalı bir kadının insan hakları mücadelesinden söz etmek istiyorum. O dünyayı değiştiren kadınlardan bir kadın. Amerika Devlet başkanı Franklin Roosevelt'in eşi Eleanor Roosevelt yani Amerika'nın baş kadını!

Onun çağında, kadının önemi, değeri eşinin konumuna bağlıdır. O yıllarda genç kızların düşlerini süsleyen, işi ve konumu iyi olan bir erkekle evlenmek iken; o, eşinin katkısıyla, First Ladyliği kendi kişiliği, amaçları, ilkeleri doğrultusunda yeniden tanımlıyor.

Eleanor Roosevelt, Amerikalı İnsan Hakları Savunucusu "Yapamayacağını düşündüğün şeyleri yapmalısın," diyor.

Elenaor 11 Ekim 1884 günü New York'ta dünya 'ya doğar. Ailenin ikinci kız çocuğu olarak doğmak o topraklarda da bizim topraklardaki gibi iyi mi kötü mü bilmiyorum. Bildiğim ikinci çocukların daha özgür daha deneyimli yetiştirilmeleridir. Anne ve baba bütün hünerlerini ilk çocukta uygular, üstüne titrer. Bu olumlu da olur olumsuz da sonuçta güzel olan ikinci çocuğa daha deneyimli yaklaşırlar.

New York'ta okuyan İstanbul'da yaşayan Ayşegül'e, Eleanor Roosevelt'in doğduğu kent New York ile İstanbul'u kıyaslıyorum.

New York benim enerjisine vurgun olduğum dünya kentlerinden bir kenttir. Gökdelenler gökyüzüne uzanır. Dünyanın her yerinden göçmenler koşar gelir bu kente. Sanki Özgürlük Anıtı kucağını açmış onları bekliyor. Kent göçe de göçmene de hazırlıklıdır. Göçmenden ve göçten korkmaz tam tersi göçmen emeğini iyi değerlendirir. Göçmenin emeğini sömürürken uygulamalarıyla da onu New Yorkluyum demeye hazırlar. Oysa bizim İstanbul göçmeni sevmez çünkü göç politikaları, projeleri yoktur. Gelen göçmen onu hor kullanır dokusunu, tarihini yok eder o da göçmene oldukça hoyrat davranır ikisi de birbirini sevmezler.

"Kendi içinde yenilene kadar, hiçbir insan yenilmiş sayılmaz," diyen Eleanor Roosevelt'in bu sözünü de çok seviyor, onu dünyayı değiştiren kadınlardan biri olarak görüyor yine de yazarken bazen onunla kavga ediyorum.

Nedir bu ülkemde patlayan bombalar? Nedir senin ülkenin dünyayı rahat bırakmaması? Gözü doymaz çapkın bir erkek gibi Amerika. Böylelerine bizim ülkemizde "Gözünü toprak doyursun" derler. Hatta bu konuda bir türkü bile söylenir.

Amerika'ya ne kadar kızsam da uğruna bir yaşam adadığım iki ölümsüz günün bedeli senin ülkende mücadele ve bedeller ödenerek dünyaya duyurulmuş. 1 Mayıs ve 8 Mart dünyanın kutladığı günler olmuş.

Amerika'da yaşanan olaylar anısına; 1 Mayıs İşçi Bayramı ve 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ve senin öncülüğünde İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi. Sen mübarek kadın, sen insan hakları mimarı, başımın tacı, insan hakları annemsin. Sana ve senin gibi mücadele veren kadınlara gönül borcumuz, şükranlarımız sonsuzdur.

10 Aralık 1948 imzaladığın İnsan Hakları Bildirgesi üstünden onlarca yıl geçti. 74 yıl sonra dünyanın en büyük sorunu yine insan hakları sorunu değil mi?

74 yıl sonra seni yeniden ülkemin insanına, kadınına, gencine yazmak istiyorum.

Bir bulut güzelliğinde bir duru su içiminde o da kim diye okumaya başlayınca, Elenaor Roosevelt bu yazıyla yeniden anımsanacak ve gönüllere akacaktır. Okuyanlar içinden "Vay bee!" Diyecekler. Bu dünyada böyle ele avuca daha doğrusu kabına sığmayan kadınlar konup göçmüş...

Yazımı İnsan Hakları Bildirgesi ile ismini dünyaya duyuran Elenaor Roosevelt'in sözüyle noktalamak istiyorum:

"Kimse sizin izniniz olmadan, size kendinizi değersiz hissettiremez."

SARRAF

HALACIM HAYATIMIN ERKEĞİNİ BULDUM SONUNDA. AKILLI, BİLGİLİ, KÜLTÜRLÜ, HÜMANİST, NAİF, ESPRİTÜEL... ÇOK GÜZEL BİR İNSAN, GERÇEK ENTELLEKTÜEL. ONUNLA EVLENEBİLİRİM.
HIMM...

AMA TABİİ SEN DE BİR TANIŞ İSTİYORUM. SENİN FİKRİN BENİM İÇİN ÇOK ÖNEMLİ BİLİYOSUN.
EE Bİ PROGRAM YAPIN DA TANIŞALIM O ZAMAN... ONA UYGUN OLSUN DA SIKILMASIN AMA ÇOCUK.

ŞU SITARBAKSLAR FALAN HİÇ BANA GÖRE DEĞİL. ALIŞAMADIM ALIŞAMIYCAM DA... HAFTA SONLARI, GAZETELERİMİ ALIR GELİR BU MAHALLE ARASINDAKİ KAHVEDE OKURUM BÜTÜN GÜN. İNSAN SICAĞINI HİSSEDERİM BURADA, DOKUNURUM ONLARA...

ALMODOVAR... KADINLARI EN İYİ ANLATAN ERKEK YAZARIN, SİNEMADAKİ KARŞILIĞIDIR. FİLMLERİNDE DAİMA KALIPSAL YARGILARLA PEŞİN HÜKÜMLER VERMEYİ SORGULAR. ÇOK SEVERİM...

ASLINDA VAKİT UYGUN OLSAYDI ÇIRAĞAN OKUMALARINA GİDERDİK. MURATHAN VARDI BUGÜN... NEYSE GÜZEL Bİ YER BİLİYORUM. ŞANSIMIZ VARSA ŞİİR DİNLER, Bİ ŞEYLER İÇERİZ?
ABİ BE PARA VERSENE KARNIM AÇ. HADİ BE ABİ...

BİLİYORUM, ŞİMDİ PARA VERSEM GİDİP TİNER MİNER ALICAKTI...

"...dinsizdiler ya da dindar onlar öyle inandılar öyle inandılar ateşe suya havaya kesti bedenleri akıp gittiler, esip gittiler..."
"...asıldıkları kentin kül örttü toprağını sular akmadı kirli ve soluğan kaldı havasızlıktan insanlar."
CANIM...

N'APSIN YANİ İNSANLAR... ÜZERLERİNE YAĞAN BOMBALARA KİMLİK Mİ GÖSTERSİNLER?...
AY NE KADAR GÜZEL İFADE ETTİN CANIM YAA...

Eee... NASIL BULDUN HALACIM?

HIMM... Bİ DAKKA... SON Bİ ŞEYE DAHA BAKAYIM, ÖYLE... EN KLASİK YÖNTEMDİR ASLINDA...

Aaghh!.. NAPIYOSUN BE A.INA KODUUMUN KARISI!? BIRAK! Sİ.ERİM BELANI...
HART!...
HIMM...

EN DÜŞÜK AYAR TEPKİ... KESİNLİKLE İMİTASYON KIZIM BU, YÜZDE YÜZ TAKLİT... GERÇEK ENTELLEKTÜEL DİYE KAKALIYCAK SANA KENDİNİ. YÜRÜ GİDELİM...
İNANAMIYORUM YA... AZ DAHA KAZIKLANIYORDUM YANİ...

Leyla Ezgi Dinç leylaezgidinc@gmail.com

Alice in Bloodyland

-Elveda Tweety-

Yaşıtlarıma nazaran hayli erken regl oldum. Bir Şubat sabahı, hiç unutmuyorum.

Günün birinde başıma geleceğini bilmemize rağmen ben de, olan bitenin birinci dereceden muhatabı annem de bu kadar erken beklemiyorduk. Anlatacaklarımı burada bitirebilirim, ama az lafla yetinmek genç bir hikayecinin sonu olur. Öyleyse çoğaltmalı. Yani ben en iyi bildiğim şeyi yapmalı, "erken" kelimesini bir konserve gibi sulandırmalı, bu kışı da geçirmemize yetecek kadar malzeme çıkarmalıyım. Tam da şu an. Evet, malzemelerimiz: Alice Harikalar Diyarında, Tweety'li külodum ve Kutay...

Alice ile hasbelkader tanıştık. Sen nerden buldun da okudun Alice'i o yaşta, allahın dağında diye soruyorum şimdiki aklımla. Ama neyse ki göklerden gelen daha büyük bir anlatı vardır ve anlatıcı bizlere jest olsun diye olur olmaz yerlere bir adet taşra entelektüeli serpiştirir. Ki filmini çekelim, hikayesini yazalım; biraz taşra, biraz iç sıkıntısı, biraz da hepsine rağmen büyümüş olmak döne dolaşa anlam kazansın. Bu eğitim neferinin kitaplığında Alice'e rastlamasam muhtemelen anıma Kemalettin Tuğcu, Ömer Seyfettin gibi isimler eşlik edecekti. Hiç de güzel olmayacaktı. Teşekkürler taşra aydını kotası.

A B C D, 1 2 3 4 ve Tweety desenli külotlarım ise zamanı gelince anlatılacakların, bir hikayenin belkemiğine yerleşeceklerinin henüz farkında değiller. O sabah feci bir sancıyla tuvalete koştuğumda Tweety ile göz göze geliyoruz. Ağzı burnu, her yerleri kan içinde. Birileri karnımda Tweety'yi fena pataklıyor sanki. Ama o hala gülümsemeye devam ediyor. Tam bir psikopat gibi.

Kısık bir sesle anneeaa diye bağırıyorum. İçeriye doğru. O yaşlarda bir çocuk tuvaletten anneeaa diye bağırıyorsa bitti demek için bağırıyordur. Oysa ben başladı demek için bağırıyordum. "Anne galiba Tweety'e bir şey oldu." Korkudan ağlıyorum bir yandan. Annem beni hemen boş bir odaya götürüp külodumu değiştiriyor. Sıkıcı bir don giydirip, o ped bulup getirene kadar tutsun diye birkaç kumaşla durumu idare ediyor. Bilmem farkında mı ama Tweety birazdan banyo kazanını boylayacak. Elveda Tweety. O gün son görüşümdü seni.

Annemin hareketlerinde şefkatle karışık bir üzüntü var, bir acıma. Beni teskin edip sıcacık bir yatağa bırakıyor. Bırakıyor. "Ağlama kızım ne güzel artık genç kız oldun, biraz erken oldun ama olsun." diyor. *Artık*. Bu konuşmanın ne büyük bir nimet olduğunu yıllar sonra, regl oldu diye tokat yiyen arkadaşlarımı dinlerken ya da külotlarına toprak koyan tarım işçilerinin hikayelerini "toplarken" anlayacağım.

> **"Ağlama kızım ne güzel artık genç kız oldun, biraz erken oldun ama olsun." diyor. Artık. Bu konuşmanın ne büyük bir nimet olduğunu yıllar sonra, regl oldu diye tokat yiyen arkadaşlarımı dinlerken ya da külotlarına toprak koyan tarım işçilerinin hikayelerini "toplarken" anlayacağım."**

Annem bakkaldan dönene kadar Alice'den birkaç sayfa daha okuyorum. Çok geçmeden elinde ben kadar bir bez parçası, bir de çikolata ile geri dönüyor. Parlak jelatinli, şemsiye şeklinde olanlardan.

Yiyorum. Çikolata daha ilk seferde her zamankinden tatlı geliyor ama benim aklım son kez giydiğim Tweetyli donumda. Birkaç ısırık alıp kalanını mutfak tezgahına bırakıyorum. Saatler sonra görüyorum ki çikolatamın üstünde onlarca karınca dolanmakta. Bunca küçük karıncanın ne işi var çikolatamın üzerinde, hem de kışın dal ortasında? Onlar da mı erken regl olmuşlar acaba? Ya da bu bir kutlama mı? Bilmiyorum. Girdikleri delikte bana ait sihirli bir dünya olduğundan emin gibiyim. Peşlerine takılmak, orada yepyeni sorular sormak istiyorum.

Ama *artık* onlar kadar küçük değilim.

-Büyük Karıncalar-

Tabii diğer karıncalar tezgahtakiler kadar küçük değil. Bir sorun mu var diye doktora gittiğimiz gün anlıyorum bunu. Sıramı beklerken tüm büyük karıncalar bana bakıyor. Su içiyorum lıklıklıklık, ultrasona girebilmek için. Onlar söyleniyor tühtühtühtüh, bugünü de fikir belirtmeden geçmemek için. Bu yaşta ne işim varmış kadın doğumda? Kadın doğum denilince akıllarına iki şey geliyor çünkü. Kadın. Ve doğum. Yıllar sonra anlıyorum bu onların suçu değil. Yine de herkesin işine burnunu sokmak onların suçu olabilir. Arkamdan fısıldaşmaya devam ediyorlar:

-Boyu kısa kalacak.

Sorun değil, küçük kapılardan geçmem kolay olur. Diyorum içimden. Hem bir iksiri de vardır muhakkak.

-Zorba Kutay-

Büyük karıncalar haklıymış. Zaten hep haklı çıkarlar. Erken regl olan herkes gibi boyum kısa kalıyor. Bu, diğer çocuklardan daha kolay dayak yiyeceğim anlamına geliyor. Bir de üstüne yine erken regl olan herkes gibi memelerim tomurcuklanıveriyor. Çiçek coşturanla sulanmış gibi birdenbire, pıtırdıyorum. Çocuk bedenim hızla değişiyor. Tomurcuk momurcuk bakmayın romantize ettiğime. Henüz kimsenin memesi yokken sizin memenizin olması çok şey demek. Hele Kutay gibiler için.

Ondan sonra Kutay'ın canımın acıyacağını muhtemelen bir yerden duyduğu için, bile isteye, eline her fırsat geçtiğinde beni kıstırıp mememe yumruk atmaları başlıyor. Tam sol mememe. Kutay tam da sol memeye yumruk atacak birinin ismi gibi cidden. Zorba ismi. Kutay'ın ismini unutamıyorum. Yanağındaki iğrenç beni. Bir çocukta ne arar denilecek cinsten koca ellerini. Benim Kutay'a hiçbir şey yapamayışımı. Onun durmadan süt içişini. Baskete olan düşkünlüğünü. Hep büyümek, çok büyümek, daha daha büyümek isteyişini. Aptal Kutay'a büyümenin basit bir iksiri olduğunu söyleyip bu savaştan galip çıkabilirim aslında, ama niye söyleyeyim? O benim gücüm. Çok sonra kullana-

cağım. Mesela…

Yıllar sonra Kutay'la taşra entelektüelinin kafesinde karşılaşıyoruz. Şaşırtıcı bir durum yok, Kutay her zorba gibi çok zengin olmuş. Ve her zengin gibi de bir kartviziti var. Bana kartını uzatıyor yeterince büyüdüğünü göstermek için. *Op. Dr. Kutay Zorbaoğlu: Estetik Cerrah*. Eve dönüp kartta yazan sosyal medya hesaplarını kurcalıyorum. Görüyorum ki Kutay'ın memelerle ve büyüklükle olan derdi bitmemiş. Meme büyütüyor Kutay! Ben de tam o an onunla ilgili bir intikam hikayesi yazmayı düşlüyorum. Her şey büyük anlatıcının tasarladığı gibi, tıkıır tıkır işliyor.

İşte Kutay'la ilgili hikaye de tam burada bitiyor, benim onu anlatmak istememle.

-Sıcak Su Torbası-

Ben o Şubat sabahından tam 20 yıl sonra niçin durduk yere Kutay'ı hatırlıyorum? Basit. Çünkü sayıları günden güne azalsa da dünyada hala çok fazla Kutay var. Okulda işte mecliste, Kutaylar her yerimde. Kutay bazen bir sevgili, bazen bir dost, bazen bir patron, bazen bir akraba, bazen bir yabancı, bazense yalnızca keskin bir duygu olarak karşıma çıkıyor. Ben bunca Kutay'a rağmen, aklının kara delikleri içinde her dâim oyunlar kurabilen muhteşem bir kadın yetiştiriyorum. En sevdiğim kadını.

O kadına ayda bir haller geliyor. Ayda bir Heyheyland'de bilinmez kuyulara atlıyorum. En korkusuz olduğum yer orası, kendi içim. Mutlaka şemsiye çikolata yiyor, Kutay'ı fena pataklıyorum. Kutay'la göz göze geliyoruz. Ağzı burnu, heryerleri kan içinde. Ama o hala gülümsemeye devam ediyor. Tam bir psikopat gibi.

Ne var ki kelimelerin gücüne sığınmak da, hayallerinde Kutayla hesaplaşmak da

yetmiyor. Dünya sandığım gibi bir yer değil. Hikaye kurmak bazen yetmiyor. Kalan zehri kanırtsın diye, bile isteye, acıtacağını bildiğim halde Bergen dinliyorum. Bütün zalim olanları sen affetsen ben affetsem, nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa? Bütün zalim oğlanları karşıma alıp "bak sen zalimsin, her fırsatta inkar ediyor, *ben değil öteki* diyorsun ama oyunun bir parçasısın işte ve bu benim hiç hoşuma gitmiyor" diyebilmek istiyorum. O sırada şarkı değişiyor. Ben sol tarafıma atılan tüm yumruklara, gelmiş geçmiş tüm yumruklara topluca içleniyorum. En çok da "Kutay gibi olmayan", minicik, nahif, güzel adamlardan gelenlere. İnanır mısınız Kutay'ı bile affediyorum, onları affedemiyorum.

Bir de karnımda sıcak su torbasıyla bunları yazıyorum. Bir Şubat sabahı, hiç unutmuyorum.

ZEYNEP GARGİ

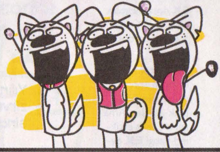

Mehmet Ali & Akşamsefası

ZEYNEP SAYAR

raziyeicoglu@gmail.com

PAPARAZZIYE

Raziye İçoğlu

EX'TEN TANELER

- Hayatında **EX** yoksa, **EX** faciası da yok demektir.
- Bir kadını çok mutlu etmek isteyen bir **EX**'ten daha tehlikelisi yoktur.
- **EX**'ler kötü olma konusunda, çok iyilerdir.
- Az **EX** yoktur, her **EX**, çok fazla **EX**'tir.
- **EX** dost düşman olabilir, **EX** düşmandan da dost olmaz.
- **EX**'ler tüm haltlarından sonra daima eve dönmek isterler. Ama geride terk ettikleri hangi **EX** evlerine Acaba?
- Bütün **EX** evliliklerde ortada hiçbir şey yoksa, bir şey var demektir.
- Belki de, ölmüş bir **EX**, şiddetle aldatıp, terk eden, bir **EX**'den daha az acı verebilir.
- Bazen de vazgeçmek, **EX** ilişkiyi düzeltmekten daha büyük bir başarıdır.
- **EX** korkusu hissi, **EX**'ten beterdir.
- Mesela; **"yeter ki, şu kişi benim sevgilim olsun, 1 milyon borcum olsun"** diye adarsın ve tutabilir, sonra o sevgili **EX** olur ve geriye **EX** borç kalır.

Sanal Tepik...

- Sanal alemlerde, **EX**'leri takip eden birini takip etmek sanırım ki, her zaman **EX**'i takip altına almaktan daha çok takipsel işe yarar.

Evlensel Meseleler...

- Birbirinize, söylenmesi gerekmeyen her şeyi söylemeye başladığınız bir döneme geçişin tanımı Evliliktir. Ve sonrasında söylenmeyecek her şeyi bitirdiğinizde sonlandırdığınız dönemin tanımı **EX** evliliktir.
- **"EX koca ölse üzülür müsün? Eski kocam ölse üzülürüm"** demişti boşanmışlar muhabbetinde bir kadın. Ve bence zaten ölünce üzülünecek olsaydı, o şimdi bir **EX** olur muydu Acaba?

Yalnız Yanım...

- Bazen, **EX** bir ızdıraptan kurtuluşu, çaresizlik ve yalnız-

YSB — Yıl Sonu Balosu 2022

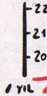
Betül Yılmaz

01.01.2022

Avrupa birliği dönem Başkanlığı Slovenyadan Fransa'ya geçti.

Bir Türk geleneği olarak yeni yılın ilk günü, doğalgaz benzin ve elektriğe zam..

Hindistan'ın kuzeyindeki Vaishno devi tapınağında izdiham, 12 ölü.

02.01.22

Gaz fiyatlarındaki ani artış yüzünden Kazakistan'da protestolar başladı.

03.01.22

19

ENF. LAS. YON

Yılın zirvesinde.

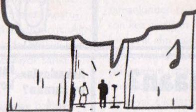
18.02 2022

Dev oyun firması ACTIVISION. Blizzard'ı 68.7 milyar dolara satın aldı.

22.01.22

Hz.Adem efendimize kimsenin dili uzanamaz. O uzanan dilleri yeri geldiğinde koparmak da bizim görevimizdir.

Sen beni sezemezsin, Dilimi ezemezsin, nereye baksam acı, nereye baksam acı, Kim yolcu kim dur bakalım.

24.01.22

Fatma Girik'imiz öldü.

09.02 Kemal Kılıçdaroğlu zamlı elektrik faturasını ödemeyi reddetti.

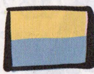
Haydar Dümeni'miz öldü. 11.02 2022

14.02.22 Altılı masa toplandı.

24.02 2022

Rusya, Ukrayna topraklarını işgal etmeye başladı.

24.02.22 UEFA Şampiyonalar Ligi Finali'ni, Rusya'nın St.Petersburg şehrinde gerçekleştirmeme kararını aldı.

04.03 2022 Çin'in Pekin kentinde olimpiyatlar başladı.

Akrep nalan öldü.

Motorine zam.

18.03 Çanakkale Köprüsü'nü de İçinde bulunduran Malkara-Çanakkale otoyolu hizmete girdi.

24.03 En iyi film "CODA" en fazla ödül alan film ise "DUNE" oldu.

01.04.22

Ayasofyada ilk namaz kılındı.

bakan kişiye. Gün geçmiyor ki, **EX** küfürler kifayetsiz kalıyor, en değişiğinden küfürseller ekleniyor küfür kurumumuza.

Zam Tepik...

- Mesela, bir markete giriyoruz, kuruşu kuruşuna alamayacaklarımızın fiyatlarını toplayıp, kıyaslayarak, en **EX** fakir vizyonumuz ve boş filelerimizle, ekonomist gibi olmuş hissiyatıyla işin içinden çıkamayıp, marketten çıkıyoruz.
- Alışmış, **EX** Zamlar, kudurmuş Zamlardan beter midir Acaba?
- Gelen geçimsizliğim, giden **EX** geçimsizliğimi aratır oldu artık.
- Ben senin, **EX** geçinemediğin **NEXT** geçimsizliğinin, geçinebilme ihtimalini hiç sevmedim.
- O an zam gibi görünen her şey şimdilerde ucuz sanılır oldu. Ahh ah, o **EX** Zamlar Zambak oldu şimdi.
- **"Yeni bir yıla nasıl girersen bütün yıl öyle geçermiş"** toteminin de bir esprisi kalmadı artık. Yoksulsun sen yoksul kal.! **EX** yıldan yoksul çıkacağız, **NEXT** yılda da yoksul ötesi kalacağız.

lıkta bulabilirsin.

- Bir **EX**'ten daha iyi kiminle yalnız ve sessiz kalınabilir ki Acaba?

EX'ten Trik Sinir Ötesi...

- **"Siyasette küslük, dargınlık olmaz"** demiş Uzun Adam. İyi ki siyasetçi değilim, rahat huzurla, herkese küsüp darılabiliyorum, istediğimi **EX** ilân edebiliyorum işte...
- **"Demokrasisi parmakla gösterilen ülke seviyesine geldik"** demiş de Uzun Adam. Parmakla gösterilmek, iltifatkâr en iyi bir seçim seviyesi deyimi midir? Yoksa Sadece kötümsü değişik olma gibi bir durum bildirimi midir Acaba? Suçlu bir **EX** de çok şâhane parmakla gösterilebilir mesela.
- **"Operasyon çocuğu"** diye sesleniyorlardı meclisten ilgili

Kayıp Dışı Meseleler...

- Ve artık **EX** güneş bile bedavadan doğmuyor bulutların arasından.
- Ey İran! bindiğin, güvendiğin, tutunduğun saçı kesiyorsun, saçla beraber sen de düşersin, **EX** olursun sonra.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Yaşam Koçu

Feyhan Güver

Ayşegül Damla Arslan

Ayşegül Vs. Damla

REJİM VE AYNA

-Ay ne güzelim yaaaaa!

+Yalnız orası ayna değil, su birikintisi :/

-Olsun. Buradaki yansımam bile harika. Kendime aşık olacam.

Narkissos değilim tabi ki. Ah bir olsaydım beni kimse tutamazdı ya neyse. Şu anda bile çok tutulabildiğimi düşünmüyorum. Ona da neyse. Narsistlerin atası, su birikintilerin kralı, kendine aşık mitolojik kahraman Narkissos ile ona aşık olan Ekho'nun hikayesini anlatmayacağım. Ama Ekho ile Narkissos'un hala aramızda yaşadığına dair deliller sunabilirim.

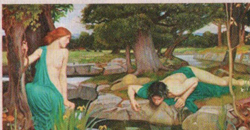
Yani, narsist biri için ölüp bitmek, kendinden ödün vermek ne kadar sağlıklı? Günümüzde sağlıklı olan hiçbir şey yokken hem de. Süt bile sağlıksız. Sağlıklı süt olsa da içemiyorum, bana yaramıyor. Bana yarayan çok az şey var. Onlarla idare ediyorum. Narkissos gibiler de mesela bana yarıyor. Kilo veriyorum. Üzüntüden değil. Üzülemiyorum. Üzülmek için gerekli şartlar yerine getirilmiyor. Ama sonuca bakalım, bu bana bir şekilde yarıyor mu? Evet. Fit miyim? Evet. Boşa üzülüp güzel beynimi yormaya değer mi? Asla.

Mesela Narkissos çağımızda gerçekten yaşıyor olsaydı sosyal medyada hangi filtreleri kullanırdı? Bakın bunu gerçekten çok düşündüm. Ben soft filtrelerden çok hoşlanıyorum. O mesela abartır mıydı? Ben de mi Narkissos'um acaba? Hayır, safi filtre kullanımı açısından değil. Airfreyer açısından da bakıyorum tabi. Airfreyer da her şey yapabiliyoruz, bahtımız hariç.

Ayna açısından diyorum.

Geçen gün tek başıma gezmeye çıktım. Artık tek başıma gezmeyi öğrenmeliyim. Ben her şeyimi genelde tek başıma yapıyorum. Ama gezmek söz konusu olunca yapamıyorum. Aslında yapıyorum ama gaza getirip "hadi şuraya gidelim" diyen birine ihtiyacım var. Ya ne ihtiyacı ya, kendimi gaza getiremez miyim? Çok da güzel getiririm. Yani yanımda güvendiğim birkaç insan var ama onları darlamaktan çok hoşlanmıyorum. O yüzden gazım da benim, toplu taşıma da.

Sonra, en sevdiğim mağazalardan birine girdim. Gerçekten çok amaçsızca, para harcamama odaklı olarak dolaşırken dev bir aynanın önünden geçiyorum. Geçtim. Geri döndüm. Kendime baktım. Tövbeler olsun, insan kendine hayran olur mu? Olur, niye olmasın. 3,5 yıldır klavyemin tuşları eskidi, ben bunu söylemekten bıkmıyorum. Önce kendinizi sevin, sevin ki öz değerinizin farkında olun. Bu önemli bir şey. Bunu idrak edemeyip,

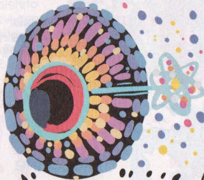
21.04.22
Kemal Kılıçdaroğlu'nun elektriği kesildi.

Elon Musk, Twitter'ı 44 milyar Dolar'a satın aldı.

26.04.2022
Maske zorunluluğu kaldırıldı.

22.04 2022
Hubble Uzay Teleskobu'nun 32. doğum günü kutlandı.

25.04 2022
Osman Kavala ağırlaştırılmış müebbet hapse çarptırıldı.

11.05.2022

Refik Anadol'un NFT eseri, 1 milyon 350 bin dolara satıldı.

20.05.2022
Dünya kadınlar boks şampiyonu Buse Naz Çakıroğlu'nun oldu.

01.06.22
Düşünün Dolmabahçe cami içinde bu teröristler, eşkiyalar bira şişeleriyle camiyi pislemişti. Bunlar böyle bunlar çürük, bunlar sürtük!

09.06.22

"Turkey" adı yerine "Türkiye" olarak kullanılması başvurusu, birleşmiş milletler tarafınca tescillendi.

21.06.2022

25.06.2022
Yangın kontrol altına alındı.

başkalarının kapısında yatıp kalkar ya da ne bileyim özenti olursanız işiniz yaş.

Ben bunu hep yapıyorum aslında. Aynaya bakmayı yani. Büyük küçük, beyaz yaka mavi yaka demeden yapıyorum hem de. Bunu yapmadığım zaman "hasta mısın" diyen bile oluyor. Halamın gözlerine siyah kalem çekmediği bir gün yoktu. Çekmediği zaman sorardık "hala hasta mısın", kalem çekmemiş oluyordu meğerse. O da bunun gibi bir şey. Ya o değil de, eyeliner sürmediğim gün bütün sıfatım kayıyor. Eyeliner bir kadını bu kadar mı güzelleştirir!!!!

Ekho olmak istemiyorum. Ekho kendini yoktan yere yok etti.

Ben var olmak istiyorum.

I KİŞİ UZATIR MISINIZ BUCKINGHAM'DA İNCEM

Geçen yine Meghan Markle'ı düşünüyorum, çünkü boş zamanlarımda kendisine telepatik olarak "çirkef seniiiii" diye mesaj göndermekten çok hoşlanırım, şeyi hatırladım. Kendisi manifest yapmış galiba Buckingham'ın önünde oturarak. "Ya bunu ben de yaptım sanırım" dedim sonra. Çok bilinçsizce hem de. Ama manifestledim mi bilmiyorum. Umarım öyle bir şeyler olmuştur, hiçbir şey olmadıysa bile bir şeylerin olduğuna, olması gerektiğine çok inanıyorum.

Manifestlemek ney yaa, aklımı çıldıracağım. 777 aldım çantama attım. 666 devil inside me.

Bunu bir arkadaşıma anlattım (bir arkadaşım kalıbını çok severim, acaba –rakamla 1- o bir arkadaş kim) "ölümün numarası ney" dedi. Bakın bu çok doğru. Bir arkadaşımın beynini seveyim. "Aaaaa negatif yok bebeyim, pozitif düşüncez hep" dedim. Konu sonra başka yerlere evrildi ve ben hiçbir şey hatırlamıyorum. Hatırlamak için bir yerlerimize sayı yazmamız gerekiyor mu? Her şey sayılarla evet mesela bankada çok büyük haneli sayılı kağıtlarım olsa çok mutlu olurum. Bunu nereme yazmam gerekiyor? Bilen aydınlatsın elektriğe zam gelmeden.

Zamlanmamak için nereye ne yazacağız? Yani öyle koca bulalım, zengin olalım, efendime diyeyim Zara'daki kabanı alalım ile bitmiyor. Ama biz mi gözü tok insanlarız, anlayamıyorum.

Her şey inanılmaz saçmalaştı.

25.06 2022

ELAZIĞ

28.06 2022 Cüneyt Arkın öldü.

30.06.22 Maymun çiçeği hastalığının Türkiye'deki ilk vakası görüldü.

Erzincan'ın İliç ilçesinde Anagold madenciliğin boruları patladı, 20 m³ siyanür döküldü.

06.07 2022 Doktor Ekrem Karalaya'yı bir şahıs silahla ağır yaraladı.

09.07 2022 Fitch Türkiye'nin notunu B+'dan B'ye indirdi.

Muğla Datça yangını 700 hektar alan yandı. İzmir Çeşme'de de 120 hektar alan zarar gördü.

21.07 2022 Balıkesir Gönen'de 4.6 büyüklüğünde deprem.

13.07.22

Sazlıklardan havalanan, İlhan İrem'imiz öldü.

29.07 2022 Türkiye'de ilk kez İstanbul havalimanında kullanılmaya başlandı.

30.07 2022

28.07.22 Milli yüzücü Aysu Türkoğlu, Manş Denizi'ni 16 saat 28 dakikada geçen İlk Türk kadın oldu.

3.08.2022 KPSS! Skandal.

30.08.2022 THODEX Thodex'in firari kurucusu Faruk Fatih Özer, Arnavutluk'un Avlonya kentinde avlondı.:)

BAYAN YANI

127
ARALIK 2022 / 12 - 18 TL K.K.T.C: 20

Yakarsa Dünyayı Garipler Yakar!..

